

مراقبت از نوزادان سالم و بیمار

مطابق با سرفصل دروس دانشجویان پرستاری و مامایی و بهداشت
مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد

تألیف

■ دکتر فائزه جهانپور

دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی

■ سارا سیار

■ فرزانه عضدی

ناشر برتر دانشگاهی سال ۱۳۹۱
ناشر برگزیده‌ی کشور سال ۱۳۹۲
ناشر شایسته‌ی تقدیر ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه جوانان سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه سلامت سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۴

فروش اینترنتی: www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران -
خ فخر رازی - خ نظری - شماره ۹۶
تلفن: ۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۳۱۸۷

کتاب‌های پزشکی سراسر کشور

اهواز: رشد • سن • اردبیل: خیام • ارومیه: کتاب
پزشکی • اصفهان: رشد • کیا • ایلام: رشد •
بابل: علیزاده • بجناد: ارسال • بروجرد: ولایت •
بوشهر: کتاب‌فروش • تالش: جامعه‌نگر •
تبریز: شب‌رنگ • تنکابن: • تهران: جهرام: کلبه کتاب
• خرم‌آباد: نشر قلم • رشت: دانشگاه آزاد پل
طالشان • ارجمند • مژده • ساری: دانشجو • امیرکبیر
• سمنان: نسیم • اشراق ۲ • سنندج: دانشمند •
شیراز: جمالی • مرکز کتاب دانشگاه علوم پزشکی
شیراز: قم: فانوس اندیشه • قزوین: حکیم •
کرمان: پایپروس • کرمانشاه: دانشمند • گرگان:
جلالی • گناباد: کتابستان • لاهیجان: مرکز کتاب
دانشگاهی • مشهد: مجد دانش • نمایشگاه علوم
پزشکی جهاد دانشگاهی • همدان: روزاندیش • دانشجو
• یزد: خانجانه‌ی

سرشناسه

: جهان‌پور، فائزه، ۱۳۴۱ -

عنوان و نام پدیدآور

: مراقبت از نوزادان سالم و بیمار مطابق
با سرفصل دروس دانشجویان پرستاری
و مامایی و بهداشت در مقطع کارشناسی
و کارشناسی ارشد/ تالیف فائزه جهان‌پور،
سارا سیار، فرزانه عضدی.

مشخصات نشر

: تهران: جامعه‌نگر با همکاری دانشگاه
علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
بوشهر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری

: ۱۶۱ ص. ده، ۱۶۱
شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۶۴۱-۷

وضعیت فهرست‌بندی

: فیبا

: کتابنامه ص: [۱۵۳] - ۱۵۴.

یادداشت

: نمایه.

موضوع

: نوزاد - مراقبت

موضوع

: Infant Care

شناسه افزوده

: سیار، سارا، ۱۳۷۲ -

شناسه افزوده

: عضدی، فائزه، ۱۳۴۱ -

رده‌بندی کنگره

: ۱۳۹۶، ۹۴۳، ۶۱۸/۹۲

رده‌بندی دیویی

: ۶۱۸/۹۲

شماره کتابشناسی ملی

: ۶۷۷۲۸۴۱

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌شود. هرگونه
از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکی یا بازنویسی مطالب در هرگونه
رسانه‌ای من جمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر
قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

مراقبت از نوزادان سالم و بیمار

تألیف فائزه جهان‌پور - سارا سیار - فرزانه عضدی

ناشر جامعه‌نگر با همکاری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات

بهداشتی درمانی بوشهر

نوبت و سال چاپ اول / ۱۳۹۶

شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی آرساکو

طراحی جلد مهدی انوشیروانی

لیتوگرافی و چاپ و صحافی دانش

به‌ها ۱۴۹۰۰ تومان

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۶۴۱-۷

بخش ۱ < نوزاد طبیعی..... ۱

فصل ۱ سازگاری با دنیای خارج رحم..... ۳

سیستم تنفسی..... ۳

سیستم گردش خون..... ۴

گردش خون جنینی..... ۴

تغییرات سیستم گردش خون پس از تولد..... ۴

فصل ۲ وضعیت فیزیولوژیکی و بررسی اندامها..... ۷

تنظیم درجه حرارت..... ۷

سیستم خون ساز بدن..... ۸

تعادل آب و الکترولیت..... ۹

سیستم گوارش..... ۹

سیستم ادراری..... ۱۰

سیستم پوششی..... ۱۱

سیستم اسکلتی - ماهیچه‌ای..... ۱۳

سیستم دفاعی در مقابل عفونت..... ۱۴

سیستم اندوکرین..... ۱۴

سیستم عصبی..... ۱۵

حواس پنج‌گانه..... ۱۸

بررسی نوزاد..... ۹

بررسی اولیه‌ی نوزاد (آپگار)..... ۱

ویژگی‌های نوزاد در ۲۴ ساعت اول..... ۲۰

خواب و فعالیت..... ۲۰

معاینه‌ی فیزیکی..... ۲۱

اندازه‌های طبیعی..... ۲۱

فصل ۳ مراقبت از نوزاد..... ۲۳

انواع مراقبت از نوزاد..... ۲۳

مراقبت پرستاری..... ۲۳

فصل ۴ تغذیه‌ی نوزاد..... ۳۱

تغذیه با شیر مادر..... ۳۱

تولید شیر در انسان..... ۳۱

مراحل تولید شیر و ترشحات اولیه‌ی شیر پس از زایمان..... ۳۲

نقش هورمون‌ها در ترشح شیر..... ۳۲

بازتاب جهش شیر..... ۳۳

تأثیر روانی بر جهش شیر..... ۳۳

هورمون‌های مؤثر دیگر در ترشح شیر..... ۳۳

اهمیت تغذیه با شیر مادر..... ۳۳

مزایای شیر مادر..... ۳۴

زمان شروع شیردهی..... ۳۹

شیردهی زنان شاغل..... ۳۹

بخش ۲ < نوزادان پرخطر و

مشکلات شایع آنان..... ۵۵

فصل ۵ نوزادان پرخطر..... ۵۷

مقدمه..... ۵۷

انواع نوزادان از نظر میزان سلامت..... ۵۸

عوامل مؤثر در مرگ‌ومیر پری‌ناتال..... ۵۸

نوزاد نارس..... ۵۹

تعیین سن درون‌رحمی..... ۵۹

مشخصات عصبی جهت تعیین سن درون‌رحمی..... ۵۹

فلکسیون مچ پا..... ۵۹

Square Window..... ۵۹

Popliteal Angel..... ۶۰

Scarf Sign..... ۶۰

Heel to Ear..... ۶۱

Ventral Suspension..... ۶۲

Head Lag..... ۶۲

مشکلات فیزیکی جهت تعیین سن درون‌رحمی..... ۶۲

عوامل مؤثر در تولد نوزاد نارس..... ۶۳

خصوصیات نوزادان نارس..... ۶۵

مشکلات نوزادان نارس..... ۶۵

مراقبت پرستاری از نوزادان نارس..... ۶۸

بخش مراقبت ویژه‌ی نوزادان نارس..... ۷۲

نوزادان دیررس..... ۷۳

نوزادان مادران دیابتی..... ۷۳

نوزادان مادران معتاد..... ۷۵

نوزادان مادران سیگاری..... ۷۵

نوزادان مادران مبتلا به ایدز..... ۷۵

پیش‌آگهی در نوزادان نارس..... ۷۵

فصل ۶ مراحل اندوه در والدین نوزاد مرده..... ۷۷

مقدمه..... ۷۷

فصل ۷ احیای نوزاد..... ۷۹

مقدمه..... ۷۹

آسفیکسی.....	۷۹
عوامل مربوط به زایمان.....	۷۹
فیزیولوژی خفگی.....	۸۰
گردش خون ریوی.....	۸۰
آمادگی برای احیاء.....	۸۰
چرخه‌ی اقدام/ ارزیابی/ تصمیم.....	۸۱
الفبای احیاء.....	۸۱
گام‌های نخستین احیاء.....	۸۱

بخش ۳ < بیماری‌ها و مسائل رایج

نوزادان..... ۹۵

فصل ۸ بیماری‌های شایع در نوزادان نارس..... ۹۷

سندرم دیسترس تنفسی (بیماری غشای هیالین)..... ۹۷

تکامل ریه..... ۹۷

سندرم آسیراسیون مکنونیوم..... ۱۰۰

انتروکولیت نکروردهنده‌ی نوزادی..... ۱۰۰

خونریزی‌های داخل‌بطنی..... ۱۰۲

هیپربیلی‌روبینمی (جاندیس)..... ۱۰۲

جاندیس..... ۱

فصل ۹ بیماری‌های همولیتیک نوزادان..... ۱۰۷

مقدمه..... ۱۰۷

ناسازگاری Rh..... ۱۰۷

ناسازگاری ABO..... ۱۰۹

روش‌های درمانی..... ۱۰۹

پیش‌آگهی..... ۱۱۰

فصل ۱۰ اختلالات کروموزومی..... ۱۱۱

مقدمه..... ۱۱۱

تریزومی ۲۱ یا سندرم داون..... ۱۱۱

تریزومی ۱۳..... ۱۱۱

تریزومی ۱۸..... ۱۱۲

فصل ۱۱ اختلالات متابولیسمی..... ۱۱۳

فنیل‌کتونوری..... ۱۱۳

گالاکتوزمی..... ۱۱۳

هیپوتیروئیدسم مادرزادی..... ۱۱۴

بیماری ادرار شربت افرا..... ۱۱۴

هموسیتینوری..... ۱۱۵

هیپوگلیسمی..... ۱۱۵

هیپرگلیسمی..... ۱۱۶

هیپوکلسمی..... ۱۱۶

فصل ۱۲ تشنج‌های نوزادی..... ۱۱۹

مقدمه.....	۱۱۹
------------	-----

تشخیص.....	۱۱۹
------------	-----

درمان.....	۱۱۹
------------	-----

پیش‌آگهی.....	۱۲۰
---------------	-----

فصل ۱۳ عفونت‌های نوزادان..... ۱۲۱

مکانیسم ایمنی از عفونت..... ۱۲۱

سپتی‌سمی..... ۱۲۱

عفونت‌های اطراف ناف..... ۱۲۲

عفونت‌های پوستی نوزادان..... ۱۲۳

افتالمی نوزادی..... ۱۲۳

مننژیت..... ۱۲۳

عفونت دستگاه ادراری..... ۱۲۴

سرخجه مادرزادی..... ۱۲۴

عفونت سیتومگالوویروس مادرزادی..... ۱۲۵

توکسوپلاسموز مادرزادی..... ۱۲۵

هپاتیت B..... ۱۲۵

پنومونی..... ۱۲۶

سیفلیس مادرزادی..... ۱۲۶

ویروس هرپس ساده (HSV)..... ۱۲۷

برفک دهانی..... ۱۲۷

فصل ۱۴ صدمات زایمانی..... ۱۲۹

مقدمه..... ۱۲۹

انواع ضایعات زایمانی..... ۱۲۹

فواصل..... ۱۳۳

مقدمه..... ۱۳۳

شکاف کام زب..... ۱۳۳

نقص‌های سیستم عروقی..... ۱۳۶

نقص‌های سیستم اعصاب مرکزی..... ۱۳۸

مشکلات قلبی-عروقی..... ۱۴۳

انواع بیماری‌های مادرزادی قلبی (CHD)..... ۱۴۵

نقص‌های سیستم اسکلتی..... ۱۴۷

نقص‌های سیستم ادراری - تناسلی..... ۱۴۸

فهرست منابع..... ۱۵۳

نمایه..... ۱۵۵

دوره‌ی نوزادی دورانی خطیر و حساس در زندگی فرد می‌باشد. نوزاد که تا چندی قبل قادر به ادامه‌ی حیات به‌طور مستقل نبود، به‌ناگاه وارد دنیای جدیدی می‌گردد و باید زندگی مستقلانه‌ی خود را آغاز نماید. در این دوران حساس هرگونه غفلت در مراقبت می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری را در زندگی وی به‌جا بگذارد.

بسیاری از بیماری‌ها و نقص‌های مادرزادی در دوران نوزادی بروز می‌نمایند و تشخیص زودرس علائم و ارجاع به موقع به پزشک می‌تواند از بروز عوارض بیشتر پیشگیری نماید.

اطلاعات، آگاهی و مهارت کادر پزشکی که مراقبت از نوزاد را به عهده دارند، امری حیاتی در زندگی نوزاد است. با این امید که مطالب این کتاب به‌عنوان منبع درسی در جهت افزایش اطلاعات دانشجویان عزیز پرستاری، مامی، بهداشت و همچنین پرسنل محترم بیمارستان مفید واقع شود، سعی در گردآوری مطالب نمودیم.

مؤلفین

پاییز ۱۳۹۶